

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Örjan Andersson : Rekryteringsdilemmat. Svängrum-e, November 2018.

Rekryteringsdilemmat

Utbilda fler ingenjörer! Det önskemålet får vi ofta från regionens företag. Österbottens industri är en framgångshistoria, och avgörande för hela landskapets konkurrenskraft och välstånd. Exportintäkter behövs, och kringeffekterna inom andra branscher är betydande. Varannan ung ingenjör som anställs i Österbotten kommer från Yrkeshögskolan Novia, så det är lätt att inse högskolans regionala betydelse.

Det är dock inte bara industrin som efterfrågar arbetskraft, det samma hör vi från många andra branscher som upplever rekryteringsproblem. Vi borde utbilda allt fler inom de flesta områden. Det skulle vi också gärna göra, för vår roll som regionalt

förankrad yrkeshögskola är just den: att stöda utvecklingen i regionen och dess arbetsliv. Men det är inte riktigt så enkelt.

Arbetslösheten bland dem som fått sin examen från Yrkeshögskolan Novia är bland den lägsta i landet. Med god sysselsättning och en efterfrågan på arbetsmarknaden som överstiger tillgången på utbildade finns ett uppenbart behov av att utöka utbildningen och anta fler studerande, och då behöver vi fler sökande.

Dilemmat är att när en presumtiv studerande väljer en utbildning, så väljer hen i regel bort alla andra. Eftersom det också behövs utbildade inom de andra branscherna, flyttas i värsta fall rekryteringsproblemet bara från en bransch eller arbetsgivare till en annan. För att undvika det här borde vi öka antalet studerande totalt sett, inte bara flytta dem mellan olika utbildningar.

Det här betyder i praktiken att allt fler från yrkesutbildningen borde fortsätta till högskolenivå, trots att det här inte heller är helt okomplicerat. Det betyder till exempel att en elmontör blir till en elingenjör. Och båda behövs. Hela utbildningskedjan måste hålla. För att yrkeshögskolan ska kunna leverera, så måste andra stadiets utbildningar leverera. Också för andra stadiet är utmaningen stor, det gäller att utbilda hela årsklassen. Alla behövs.

Samhället och våra arbetsplatser blir allt mera tekniska, komplicerade och krävande. Det behövs allt större expertis och högre kunskande för att vi ska klara oss i den globala konkurrensen. Man har under senare tid från statsmaktens sida vaknat för det faktum att Finland har halkat ner under OECD-medeltalet när det gäller högskoleutbildade i åldersgruppen 25-34 åringar. I Finland är andelen omkring 41 procent, medan den bland OECD-länderna i snitt är 43 procent. Det finns olika orsaker till den här utvecklingen. Framför allt så är det de andra OECD-länderna som gått starkt framåt och vi har inte hängt med. Undervisnings- och kulturministeriet har i sin vision för 2030 satt som målsättning att 50 procent av åldersgruppen ska ha högskoleexamen. Arbetsgivarna och statsmakten har alltså samma intresse, att öka andelen som avlägger högskoleexamen.

Det är av yttersta vikt att tänka långsiktigt och slå vakt om konkurrenskraften i Österbotten. Vi behöver öka antalet studerande, även andelen utländska, och kunna erbjuda dem jobb för att få dem att stanna kvar även efter examen. Därför måste hela regionen samarbeta och tillsammans se till så att våra högskolor, campus och utbildningar är högklassiga, relevanta och attraktiva.

I ett Finland där statsmakten har minskat finansieringen till yrkeshögskolesektorn med närmare en fjärdedel sedan 2012 har det här blivit allt mera utmanande. På Novia har vi fördomsfritt gått över både språk- och stadiegränser i vår strävan att skapa mångsidiga utbildningar och attraktiva studiemiljöer. Vi behöver alla dra åt samma håll för att vår region även i framtiden ska vara stark, innovativ och konkurrenskraftig.

Örjan Andersson, rektor och VD på Yrkeshögskolan Novia